BLAADJE 22-2

KNNV vereniging voor veldbiologie

JAAR VAN DE EIKELMUIS 2022

Denkt u aan de contributie!!!

42e jaargang

kwartaalblad KNNV AMSTERDAM

KNNV Afdeling Amsterdam
Vereniging voor natuurliefhebbers en natuurbeschermers

BESTUUR
Voorzitter
Guus Muller 06-23986652
voorzitter@amsterdam.knnv.nl
Secretaris
Carla Kuit 06-23234518
secretaris@amsterdam.knnv.nl
Penningmeester
Fons Bongers 06-57623212
penningmeester@amsterdam.knnv.nl
Algemeen bestuurslid
Christiane Baethcke 06-13580780
baethcke@solcon.nl
Algemeen bestuurslid
Wim Hoogendoorn 06-36152576
hoevekooplust@gmail.com
Natuurhistorisch secretaris
Martin Camphuijsen 020-6446053
m.camphuijsen@xs4all.nl

Publiciteit
Els Trautwein 06-12635919
els.trautwein@gmail.com

Webmaster
Christiane Baethcke 06-13580780
baethcke@solcon.nl

Ledenadministratie Anja van der Lingen 020 3484 088 en 06 2989 1797
ledenadministratie@amsterdam.knnv.nl
Nieuwsbrief vacant

Redactie 'Blaadje'
Tobias Woldendorp **kopij** 06-52143646
t_woldendorp@kpnplanet.nl
Rob van Dijk **afbeeldingen**
06-15080269 info@dijkenco.nl

Sluitingsdatum
Blaadje 1 15 januari 2022
Blaadje 2 15 april 2022
Blaadje 3 1 juli 2022
Blaadje 4 15 oktober 2022

Lezing- en excursie programma (a.i.)
Carla Kuit, Gerard Schuitenmaker, Hein Koningen en Geert Timmermans
Teksten over lezingen, cursussen en excursies tot nader order, 2 weken voor sluitingstijd inleveren bij Geert Timmermans 06-41821601 harmat4@xs4all.nl

Coördinator werkgroepen
Chris van Haagen 06-11853999
chrisvanhaagen@gmail.com

Plantenwerkgroep
Peter Wetzels. 020-69 28 352
Paddenstoelenwerkgroep
Christiane Baethcke 06-13580780
Insectenwerkgroep
Chris van Haagen 06-11853999
Werkgroep Vissen, Amfibieën & Reptielen
Geert Timmermans 06-41821601
Muurplantenwerkgroep
Vacant
Werkgroep Stadsnatuurbeheer KNNV-Amsterdam
Jan Willem Wertwijn
knnv.stadsnatuurbeheer@xs4all.nl

Projectgroep Minicursussen
Finette van der Heide 06-10530642

Opzegging Lidmaatschap
vóór 01-11-2022 schriftelijk of per e-mail bij de ledenadministratie KNNV A'dam

Rekeningnummer
NL91 INGB 0003506096 t.n.v. KON NED NATUURHISTORISCHE VER AFD AMSTERDAM
Postadres Ouderkerkerdijk 43, 1096 CR Amsterdam

Locatie Blokhuis bij DNO, Kruislaan 126, via hoofdingang op de ronde rijroute 2de pad rechts.
Tramlijn 19, halte Kruislaan en buslijnen 40-41 en 322-327.

www.knnv.nl/amsterdam **facebook: knnv Amsterdam**

Inhoud

Van het bestuur	4
Redactioneel	5
Jaarverslag 2021 Werkgroep Vissen, Amfibieën en Reptielen (VAR)	6
Evolutie van de planten	8
Vroege vogel fietsexcursie met Tobias Woldendorp op zaterdag 9 april	12
Het Diemerbos	14
Voorjaar in Haarlems dreven	14
Van de Ledenadministratie	17
Excursie- en lezingenprogramma KNNV- afdeling	18
Amsterdam 2e 2022 en 3e kwartaal 2022	26
Rectificatie	

Eikelmuis; Foto Wesley Overman, bron: www.zoogdierenvereniging.nl

Van het Bestuur

Eindelijk: de bevrijding van de lente. Fris licht, jong groen. Dagelijks kun je het groeien van de planten volgen. We worden omringd door prille levensvormen. Ik schrijf dit bericht in de eerste helft van april. Begin mei ligt ie in de bus. De seizoenswisseling gaat door. Er wordt voortplanting en bestendiging toegevoegd aan het voorafgaande seizoen. Ik raakte er opgewonden van toen ik half maart de eerste terug gekeerde weidevogels kon tellen in de Bovenkerkerpolder. Het geroep en gealarmeer van tureluurs, grutto's en kieviten in de nog kale weides met een koude verse bries. De krakeenden, die in paartjes zochten naar een gunstige nestelplek. Baltsende futen. Wilde eenden met een rits jongen erachteraan. Her en der nog groepen kuifeenden. Jonge ganzen. De energie die los komt. Iedere dag meer en andere zangvogels terug van de trek. Jong riet dat z'n neus boven het water uit steekt. Klein hoefblad pril boven de grond. Insecten die tevoorschijn komen. Vlinders dartelen om me heen. De bijen zijn druk bezig. Kleuren komen tevoorschijn. Bomen die massaal uitlopen. Er vliegt zowaar een vleermuis rond de ark.

Mijn hersenletsel had de verbinding met het eeuwige proces van de seizoenswisselingen gewist. Zonder dat ik het herkende werden de dagen korter, de nachten langer, het werd kouder, natter en troostelozer. Zonder idee waarom die verandering er was en waar die zou eindigen voelde dat dreigend. Pas na jaren komt de normaliteit van de seizoenswisselingen terug in mijn systeem. Inmiddels voel ik iets van zekerheid ten opzichte van seizoensveranderingen. Een enorme opluchting en hernieuwde verbondenheid met iets natuurlijks.

De coronamaatregelen zijn als sneeuw voor de zon verdwenen waardoor er als vanouds weer veel mogelijk is. Maar let op, de corona zelf kun je nog oplopen, hou daar rekening mee! Excursies, lezingen, busreizen, speciale onderzoeken, ontmoetingen met andere afdelingen. Er zijn vele excursies om aan dien te nemen. Achter de schermen zijn we druk bezig. Samen naar buiten. We kunnen veel inhalen.

Op 1 april was er tussendoor, op volkstuinpark Amstelglorie, een ontmoeting met de afdelingen van Hoorn, Haarlem en Zaanstad over stadsnatuurbescherming. Afdeling Tilburg gaf een presentatie van het beroemd geworden Kaaistoep 25-jarig monitoringsproject.
Op 4 juni is er een nieuwe leden evenement. Alle nieuwe leden van de afgelopen drie jaar hebben een uitnodiging ontvangen. Een kennismakingsbijeenkomst met elkaar en andere leden en de activiteiten van de KNNV afdeling Amsterdam. De dag start om 15.30 uur in natuurtuin De Drijfsijs, met een welkomstwoord door ecoloog Finette van der Heide. Om ongeveer 16.00 uur wacht een moeilijke

keuze: óf met een boot varen in en rond de Sloterplas met stadsecoloog Martin Melchers, óf een wandeling door de heemtuin met uitleg over al wat groeit en bloeit door plantenspecialist en oud hoofdopzichter van de Amstelveense plantsoenendienst Hein Koningen.
Rond 18:30 uur houdt stadsecoloog Geert Timmermans in een boeiende lezing over de natuur in en rond de Sloterplas.
Natuurlijk zijn er hapjes en drankjes, en ook een lekkere maaltijdsoep. Je hoeft niets te betalen voor deze dag. Wees erbij om nieuwe leden te ontvangen! Geef je wel bijtijds (vóór 20 mei) op bij Christiane Baethcke email: baethcke@solcon.nl of tel 06 13580780.
Het evenement gaat door bij een minimum van 12 aanmeldingen. Je kan trouwens ook enkel voor de lezing komen.

Guus Muller

Locatie: De Drijfsijs in het Sloterpark, President Allendelaan 4, 1064 GW Amsterdam

Redactioneel

Meneer Walters online. Zelf zou de man dit nooit begrepen hebben, dat online, maar Meneer Walters Een Amsterdamse Natuuronderzoeker samengesteld door Martin Melchers is online te downloaden. In 2016 heeft Martin dit boekwerk van bijna 550 pagina's in eigen beheer uitgegeven in een beperkte geannoteerde oplage. Die raakte op de presentatie in het Truckerscafé in het Westelijk Havengebied eigenlijk meteen uitverkocht. Maar omdat een tweede druk niet aannemelijk was -teveel gedoe- heeft Martin na ampel beraad besloten de PDF van zijn boek online te zetten.

Omdat het een zwaar bestand is kun je het downloaden via de KNNV-site. Prachtig. Schitterend. En dank je wel, Martin voor je genereuze geste! Dat zal menigeen veel bladerplezier geven. Zeker nu ongeveer iedere Amsterdammer in Covidtijden vogelaar lijkt te zijn geworden.
Ondertussen is het volop lente en kan ik geen Blauwborst meer zien of horen. Deze dandy onder de moerasvogels heb ik de afgelopen paar weken zo vaak in het Noord-Hollandse gespot, dat ik het vermoeden heb, dat hij buurman Rietzanger naar de kroon steekt.

Toch is er in mei nog een Blauwborsten- en nachtegalenexcusrie en ook andere excursies staan op de agenda, waaronder de vele avondlijke gierzwaluwenexcursies.

We mogen na twee jaar afgesloten geweest te zijn van sociaal-natuurlijke uitjes weer samen op pad en dat is toch een hele prettige ontwikkeling. Geniet van de lente.

Tobias Woldendorp

Jaarverslag 2021 Werkgroep Vissen, Amfibieën en Reptielen (VAR)

In 2021 zijn er ondanks de corona restricties toch twee excursies georganiseerd.
- Zaterdag 25 september: reptielen excursie Laapersheide, Hilversum
- Zaterdag 30 oktober: visexcursie Houtrakpolder

De deelnemers moesten zich vanwege de gestelde coronaregels met een email aanmelden. Zonder aanmelding was deelnemen aan de excursie niet mogelijk. Een paar dagen voor de start van de excursie werd de startplaats van de excursie bekend gemaakt.

Zaterdag 25 september reptielen zoeken op de Laapersheide (20 deelnmers)
De Laapersheide is een relatief klein en geïsoleerd heidegebied begrensd door de spoorlijn Hilversum-Utrecht en de A27. Recent is er door de verlegging van de A27 een ongeveer 15 hectare groot terrein toegevoegd aan het gebied, maar dit moet nog ingericht worden. Het doel was om na te gaan hoe het er daar met de reptielen voorstaat. Op de Laapersheide worden met enige regelmaat hazelworm en levendbarende hagedis en zeer incidenteel ook ringslang (2007) gezien. Het gebied wordt beheerd door het Goois Natuurreservaat en bestaat voornamelijk uit heide (struikheide, dopheide), met hier en daar stukken met bramen en pijpenstrootje en afgewisseld door bos (naald- en loofbomen). Op 8 april 2019 is een deel van de heide afgebrand en heeft het zich nog niet helemaal hersteld. Aan de zijde van Diependaalseweg zijn twee poelen. Deze poelen hebben we niet geïnventariseerd vanwege de aanwezigheid van watercrassula (Crassula helmsii). De plant komt oorspronkelijk uit Australië en is in Nederland een zogeheten invasieve exoot. De plant is vrijwel niet te verwijderen doordat ieder achtergebleven stukje stengel weer kan uitgroeien tot een plant. En het laat zich makkelijk verspreiden via schepnet, schoenen of via watervogels. In het verleden zijn hier evenwel kamsalamanders gezien.

De middag startte bewolkt en de temperatuur was 22 graden Celsius en er stond een matige wind (2 à 3 Bft). Goed reptielenweer. Na een korte inleiding over de te verwachte soorten, startten we. De intentie was om van noord naar zuid in een brede linie over de heide tot aan de A27 te lopen en dan weer vice versa naar de startplaats te gaan. De excursie werd om ongeveer 16.30 uur afgesloten op de

parkeerplaats.
De oogst was helaas matig. Een stukje vervellinghuid van de levendbarende hagedis was het enige bewijs van zijn/haar aanwezigheid en onder een stam nabij het nieuwe terrein werden drie hazelwormen gevonden. Verder werden nabij de poelen in het nieuwe terrein onder hout nog kleine watersalamanders aangetroffen en in de omgeving van het nieuwe terrein ook nog enkele bruine kikkers. Opvallend was bij het doorkruisen van de heide de vrijwel afwezigheid van insecten. Hier en daar een bruine sprinkhaan, sikkelsprinkhaan, grote sabelsprinkhaan, wespenspin en veldkrekel. Maar allemaal in een zeer lage dichtheid. Bij het afgraven van de verkeersknoop zijn steilranden ontstaan waar wel allerlei graafbijen en -wespen werden gezien, of hun holtes. Andere waarnemingen waren o.a.: kleine vuurvlinder, klein koolwitje, bont zandoogje, veldkrekel, paarse loopkever, hageheld (cocon en rups), meriansborstel (rups), grote bonte specht, zwarte specht, sperwer en roodborsttapuit.

Zaterdag 30 oktober visexcursie Houtrakpolder (20 deelnemers)
In samenwerking met Staatbosbeheer is zaterdag 30 oktober 2021 de Houtrak bemonsterd op vissoorten. De Houtrak is onderdeel van de Houtrakpolder. De Houtrakpolder is ontstaan rond 1870 toen het Noordzeekanaal werd aangelegd. In de jaren ‘90 zijn er o.a. bossen aangeplant en diverse waterpartijen gegraven. Het gebied, deels in beheer bij Staatsbosbeheer en Recreatieschap Spaarnwoude, bestaat uit o.a. het Noorderbos, de Houtrakkerbeemden, Westhoffplas en omsluit grotendeels de kop van de Inlaagpolder. Afgelopen jaren is er in opdracht van de Provincie Noord-Holland, de Westhoffplas met 3 ha uitgebreid en is in 2020 de laatste hand gelegd aan de inrichting van zilte natuur in de Houtrakkerbeemden door een oude kreekarm bloot te leggen van het Oer-IJ. Het relatief hoge zoutgehalte komt voornamelijk door vrijkomend zout uit de kleilaag. De rijkelijk aanwezige zulte of zeeaster (Aster tripolium) liet de zoutinvloed goed zien. Door brakwater vanuit het Zijkanaal C in te laten hoopt men de ontwikkeling naar een brakwatermilieu te versterken. Op 30 oktober 2020 heeft de gedeputeerde Esther Rommel een openingshandeling verricht om het water in te laten. De geplande excursie van een dag later kon vanwege Covid-19 niet doorgaan. De insteek van de inventarisatie was om alsnog de excursie te houden en na te gaan hoe het met de huidige visstand is gesteld en deze te vergelijken met een eerder gehouden excursie van 4 juli 2009. Deze inventarisatie vond plaats voor de Atlas van de Noord-Hollandse Vissen (2012). Momenteel zijn uit het gebied zeven soorten bekend: baars, brasem, drie- en tiendoornige stekelbaars, karper, rietvoorn en snoek. De startlocatie was de parkeerplaats op de hoek van Noorderweg en de Zijkanaal C-weg. Maar voordat we met de excursie begonnen werd een van onze jongste deelnemer Dano Hoogendoorn (Rheden) in het zonnetje gezet.
Hij kreeg uit handen van Tariq Stark (RAVON) de Jeugd Lendersprijs uitgereikt.
Na een inleidend praatje over het doel van visinventarisatie zijn we ondanks de

regen op stap gegaan en gestart met de bemonstering van de Houtrak (km. hok 108-492, 108-493, 109-492 en 109-493). Een deel van de uitgegraven kreek en de sloot die het water inlaat vanuit Zijkanaal C is bemonsterd. Deze sloot gaat via een buis over een wetering naar de nieuwe kreek. De wetering zelf en de plas zijn ook bemonsterd. De vangsten qua vissoorten viel tegen, heel veel driedoornige stekelbaars (2-6 cm), veel tiendoornige stekelbaars (2-4 cm) en 3x boerenkarper (8-10 cm). Er werd zowel geschept vanuit de oever als met het waadpak midden in het water. Naast de drie vissoorten werd bruine kikker (3x), meerkikker (1x) bastaardkikker (7x) en heel veel brakwatersteurgarnaal gevangen. Elke schep was raak, soms met honderden garnalen tegelijk. Bijvangsten waren: 1x tuimelaar (het insect-red), 3x spinnende waterkever, 4x staafwants en 2x waterschorpioen. Ook larven van zowel juffers als libellen, enkele kleine waterkevers werden bemonsterd maar niet op naam gebracht.
Alle inventarisatiegegevens van 2021 zijn via Telmee.nl doorgegeven en van alle activiteiten zijn verslagen gemaakt. Deze verslagen en beelden zijn te downloaden via: https://www.ravon.nl/Help-mee/Werkgroepen/Werkgroep-vissen-amfibie%C3%ABn-en-reptielen-Noord-Holland
In 2022 worden er weer verschillende excursies georganiseerd. Deze worden in Blaadje bekend gemaakt.

Geert Timmermans & Edo Goverse

Evolutie van de planten

Het was kassie in, kassie uit, maar dan had je ook wat. Intrigerend, dat is wel het minste wat je van deze bijzonder boeiende excursie van Arend Wakker kan zeggen. Een duizelingwekkende reis naar het verleden, geïllustreerd met fossielen en planten die in de Hortus te zien zijn.

Badend in het lentezonnetje op de vroege zondagochtend van 13 maart, oogjes nog op half 7. Wakker worden: Arend vuurt zijn eerste vraag af. Wat is er nu te zien wat er ook al zo'n 500 miljoen jaar geleden op aarde aanwezig was? Niet de boom of de plantjes - in die tijd sloeg kaalheid nog de klok - maar een nondescript groen gebeuren op de stam: algen – de voorlopers van alle planten op aarde. De eencellige algen plakten op elkaar, en evolueerden uiteindelijk naar meercellige organismen, zoals wieren. Voorafgaand aan de algengroei, verschijnen nog andere levende organismen: schimmels en bacteriën. En hoe bijzonder: een nieuw organisme wordt geboren; korstmossen, een samenwerkingsvorm van algen/bacteriën en schimmels. Deze hebben niets, maar dan ook niets te maken met mossen. Wel zijn ze ook in onze tijd nog steeds te bewonderen en in mindere mate te verafschuwen: het is zo vreselijk moeilijk om ze te determineren!

Mossen - die net als korstmossen ongeveer 500 soorten tellen in Nederland - verschijnen ongeveer 475 miljoen jaar geleden. Dit zijn echt al een soort planten, maar dan in mini-uitvoering en zonder wortels en vaatstelstel. In de Drieklimaten kas zien we zo'n mosje, een levermos. Bijzonder bij de mossen is dat één plantje eigenlijk twee planten zijn: het groene is de moederplant (geslachtelijke generatie), het steeltje met kapsel met de sporen is het andere plantje - de volgende ongeslachtelijke generatie - die parasiteert op de moederplant. Mossen zijn supersterk, kunnen schijndood zijn (cryptobiose), maar toch op een wonderbaarlijke manier weer tot leven komen. Hetzelfde geldt voor sommige mosbewoners: ministofzuigers met uitlopertjes zoals Arend ze omschrijft oftewel beerdiertjes, die ruimtereizen met allerlei soorten straling en enorme koude hebben overleefd en wel 30 jaar schijndood kunnen zijn. Ach, zo wonderlijk is het paasverhaal dus niet.

Ongeveer 450 miljoen jaar geleden ontstonden de vaatplanten: Arend tovert replica's van fossielen tevoorschijn: Cooksonia, Zosterophyllum (moeder van de wolfsklauwen), en Rhynia (moeder van de varens). De Cooksonia-achtigen zijn de moedergroep waar de beide andere fossielgroepen later uit ontstaan. Wat deze oerplanten gemeenschappelijk hebben, is dat er sporendragers aanwezig zijn.

Het Devoon - dat zo'n 350 miljoen jaar geleden begon - was de tijd van de tropische bossen en het rijk van reusachtige paardenstaarten. Ook groeiden er in deze tijd al varens. In het hieropvolgende tijdperk van het Carboon domineerden de wolfsklauwen die tot wel 40 meter hoog werden! In Zuid-Limburg is hiervan een fantastisch fossiel gevonden. Niet dat deze wolfsklauw daar nu vroeger groeide.

Arend vertelt.

Nee, ons continent heeft een grote reis gemaakt vanuit Afrika. En het was zo bij de evenaar dat er wolfklauwen begonnen te groeien, en daar zijn ook de fossielen gevormd. Aardolie en aardgas komt hier grotendeels vandaan, gevormd uit de resten van de planten. Bij varens, wolfsklauwen en paardenstaarten is de generatiewisseling net anders dan bij de mossen: de geslachtelijke generatie is vergankelijk, sporendragende generatie is blijvend.

In het Carboon verschijnen ook de eerste zaadplanten. Als eerste verschijnen de naaktzadigen (kegeldragers of cycadeeën) op het toneel. Klinkt vreemd, en is bovendien een volkomen verkeerde term volgens Arend: het gaat erom of het eitje bedekt of naakt is tijdens de bevruchting, niet om het zaad dus. De bevruchting vindt plaats in de kegel: door vocht ontstaat er een bestuivingsdruppel waardoor het stuifmeel naar het eitje gezogen wordt. Sparren en dennen behoren tot deze groep, maar bestonden in die tijd nog niet.

Het is pas (of al, afhankelijk van je perspectief) in het Krijt (65 tot 145 miljoen jaar geleden) dat de eerste bloemplanten verschijnen. Het zijn bedektzadigen: de zaden worden in principe omgeven door een vrucht. De Magnolia is een voorbeeld van zo'n bedektzadige, die toen ook al op aarde te zien was. De Magnolia is wat men noemt een primitieve plant. Eén van de kenmerken is dat kroon- en kelkbladeren nog één zijn: ze hebben alleen een bloemdek. De bloemen zijn tweeslachtig met stampers en meeldraden. De stuifmeelplantjes groeien zo snel mogelijk naar de vrouwelijke gametofyt. Wie het eerst bij de finish is krijgt de hoofdprijs: nageslacht. Er zijn voor de losers helaas geen troostprijzen bij deze wedstrijd!

Fossielen.

In de kas achter in de hortus staat een immense Philodendron, in de tuin een ienie-mieni familielid (ook een aronskelkachtige), een Wolffia soort: het kleinst-bloeiende plantje op aarde. Wolffia's en ook kroossoorten hebben luiheid boven in hun vaandel staan. Ze maken geen wortels, en geen stevige stengels. Dit is mogelijk omdat ze in een stabiel milieu groeien, water. Bij kou laten ze zich naar beneden zakken om in warmere tijden naar boven te komen.

In de hortustuin bloeien de sneeuwklokjes nog prachtig. Eén blommetje komt aan een voortijdig einde door vrij meedogenloos geknijp van Arend. Het wit verdwijnt als sneeuw voor de zon: het is slechts de reflectie van luchtcellen, die het plantje geen energie kosten. Zo weet het sneeuwklokje in barre omstandigheden toch bloemen te produceren en insecten te lokken. De vruchtjes met mierenbroodje en al buigen naar de grond. Vergeefse moeite, in Nederland althans, want het vruchtje groeit nooit uit tot een nieuw plantje. Verspreiding gaat hier via de bijbollen: vandaar de grote pollen.

Planten lokken - op allerlei manieren - vaak insecten voor bestuiving. Maar hebben ook nog een plan B en zelfs ook C. Zo kunnen bloemen zelfbestuivend zijn. De seks kan ook helemaal aan de kant worden geschoven als het te ingewikkeld wordt: dan breidt de plant zich bijvoorbeeld uit door wortelstokken. Soms moet een plant gewoon even geduld hebben, en duurt het een tijdje eer de zaden bevrucht worden. In de Hortus staat een bepaalde broodboom waar dit tientallen jaren kan duren. Maar ach, deze boom kan 2000 jaar oud worden: geen zorgen voor morgen!

Algen op de eik.

Er waren nog heel wat andere leuke weetjes die Arend met ons deelde. Wist jij bijvoorbeeld dat:
-De ijstijden zijn ontstaan door de weelderige plantengroei die zorgde voor een afname van het broeikasgas C02. Vulkanische uitbarstingen zorgden weer voor meer CO2 waardoor er weer meer planten gingen groeien en de hoeveelheid CO2 in de atmosfeer weer afnam, en de volgende ijstijd begon. Dit heeft zich zo een aantal keer voorgedaan.
-Voor mensen komt er vroeg of laat een eind aan het leven. Bomen daarentegen hebben eigenlijk geen maximum leeftijd: zij kunnen steeds weer regeneren.
-Evolutie helemaal niet altijd betekent dat organismen complexer worden; ook het omgekeerde kan soms het geval zijn.
-Het verschijnen van verschillende organismen op de boom feitelijk de evolutie weerspiegelt. De boom wordt opeenvolgend gekoloniseerd door algen, schimmels, korstmossen, mossen, varens en soms ook planten.
Met nog wat pseudo-stichtelijke woorden van Arend - het is tenslotte zondag - en de tip om je overtollige goudvissen te roosteren in plaats van in de sloot te gooien eindigt deze ontzettend mooie excursie waarvan bovenstaand verhaal totaal geen recht doet aan alles wat Arend te vertellen had.

Hartelijk dank Arend, we hopen op een vervolg. Els Trautwein

Vroege vogel fietsexcursie met Tobias Woldendorp op zaterdag 9 april

4.45 uur opstaan is wel erg vroeg, maar we moeten om 5.30 uur op het verzamelpunt onderaan de Nesciobrug op IJburg zijn. Bof ik nog dat ik daar woon.
Ik hoor de wind om de flat gieren op 7-hoog en het regent als ik buiten kom: zal het nog wat worden met de vogels vandaag? Had ik niet beter in mijn bed kunnen blijven? Maar als Tobias, Rogier, Jos en ik vertrekken is het alweer droog en blijft het zo op een paar spatjes halverwege na.
Het is nog donker bij een half heldere lucht vol sterren.
Er worden meteen al vogels op afstand gehoord, te ver voor mijn oren.
Dan hoor ik ook de merel zingen en de winterkoning. Drie zanglijsters dagen elkaar uit, een roodborst dringt zich ertussen. Dan is het even stil en begint opeens een onbekendere vogel te zingen, die eerst op gang moet komen, en dat doet hij, de **blauwborst**! Het is net een motortje dat op gang komt, maar ook regelmatig voortijdig afslaat. We staan gespannen te luisteren; voor enkelen is het de eerste keer dat ze hem horen en dan nu al bijna meteen. Even verderop zit een ijverige snor in het riet. Inmiddels hebben ook tjiftjaf, koolmees, vink, zwartkop en **Cetti's zanger** zich meermaals laten horen. Tobias herkent het typisch geluid van een waterhoen, die niet zo vaak roept. Een meerkoet is ook present. Langzamerhand wordt het lichter en ieder hangt nu zijn verrekijker om. We horen een scholekster en een halsbandparkiet, we zien zilver- en kleine mantelmeeuwen en een blauwe

reiger aan de slootkant. Bij het vervallen huisje bij de sluis aan de dijk hoort Tobias nog een heggemus, maar deze zingt niet door. Ik heb nu voor het eerst de boomkruiper duidelijk gehoord: valt dus toch nog binnen mijn bereik gelukkig. We stappen regelmatig even af om beter te luisteren.
Bij de elektriciteitscentrale in de buurt zien we een grote zilverreiger en horen we een fazant. Dit gebied met meanderende veenrivier is ook een plek voor ijsvogels, maar ze laten zich nu niet zien. Dan gaan we te voet de Vijfhoek in, waar het minder nat is dan we vreesden, want soms kom je zonder laarzen niet ver, en die hebben we geen van allen aan. Luid **'gehinnik'** van dodaarzen verwelkomt ons, ook nieuw voor sommigen. We krijgen ze in de kijker, evenals een paartje slobeenden, waarvan het mannetje rondjes draait. Luidruchtige grauwe ganzen vliegen over. Op het water zitten verder nog kuifeenden, een paartje krakeenden, een knobbelzwaan, meerdere wilde eenden en een fuut. Af en toe 'pauzeroepjes' van de tjiftjaf, alsook een tikkerende roodborst, en het miauwen van een buizerd.
We lopen het pad over tot waar we spechtengeroffel horen en zien na enig zoeken zowaar een **kleine bonte specht** aan het tikken tegen een afgebroken takeinde. Hij is toch wel zo groot als een spreeuw al dacht ik dat hij kleiner zou zijn. Dit is een geweldige verrassing, ook ik heb hem nooit eerder gezien. Even later zien we ook een grote bonte specht, die veel algemener is.
Jos ziet plotseling een sperwer langs vliegen en ik zie nog net dat beeld. Een fitis laat zich nog niet horen, evenmin een rietzanger. We lopen door in de hoop een ijsvogel te verrassen die Tobias ooit op de leuning van een verderop gelegen bruggetje heeft gezien, twee zelfs. Maar zoveel geluk is ons niet beschoren, al zijn we al zeer tevreden tot zover.
We keren om en stappen weer op de fiets. Op de terugweg horen we nog het 'gezeur' van een groenling en zien we op het water in het Diemerpark **twee zaagbekvrouwtjes,** na de kenmerken te hebben opgezocht, gedetermineerd als grote zaagbekken met hun scherpe scheiding tussen hals en borst. De blauwborst is in slaap gevallen: we horen hem niet meer, hij zou hier ook broeden. We zien een nestkast voor torenvalken in een pyloon van een hoogspanningsmast. Vorig jaar hebben ze vier jongen grootgebracht, wellicht herhaalt zich dat dit jaar, maar we zien ze niet. Wel zwarte kraaien, die ook in dezelfde pyloon hebben gebroed. Hé, opeens is daar toch de fitis! Houtduif, ekster en gaai completeren de soortenlijst. Jammer dat we de rietzanger vandaag niet gehoord hebben, maar Tobias bericht later dat hij het genoegen alsnog gesmaakt heeft, verderop langs de IJdijk, waar hij ook nog tien mannetjes krooneenden zag.
Het is de hele tijd droog gebleven ondanks dreigende regenluchten met een regenboog op het laatst. Om 9.30 zit ik weer heerlijk thuis aan de koffie met een zeer voldaan gevoel.

Hanny van Wijgerden

Het Diemerbos

Beste natuur- en dierenliefhebbers,

Het Diemerbos krijgt steeds meer bekendheid en lijkt ook toenemend te worden gewaardeerd. Dat merken wij aan de bezoekjes op onze facebookpagina en aan de website.

Om een bezoek aan het Diemerbos interessanter en educatiever te maken lijkt het ons, het bestuur van de Vrienden van het Diemerbos, erg leuk om op onze sites aan te kunnen geven welke dieren er zoal rondlopen, rondkruipen, rondwroeten en rondvliegen.
Daarmee krijgen we gelijk ook inzicht in de biodiversiteit van het Diemerbos, iets waarvan het nut steeds belangrijker blijkt, zeker als je bedenkt dat het Diemerbos onderdeel uitmaakt van de groene verbindingszone Diemerscheg. Daar onze kennis op dat gebied tekortschiet hebben we hulp nodig.
Wij weten dat er regelmatig tellingen en dergelijke zijn van bepaalde diersoorten. Wij weten ook dat er mensen zijn met veel belangstelling en kennis van bepaalde diersoorten. Heel mooi zou zijn als die kennis gedeeld kan worden op onze website en facebookpagina.
Wie wil ons helpen en kan ons info verstrekken omtrent bovenstaand? Met wat foto's erbij wordt het helemaal mooi!
Wij kwamen op het idee door de nieuwsbrief (september) van www.vriendenvanhetdiemerpark.nl

Wij horen graag de mogelijkheden.

Met vriendelijke groeten,
Bestuur van de Vrienden van het Diemerbos

Voorjaar in Haarlems dreven

Tien KNNV-ers waren afgekomen op de Geelsterrren-excursie, die Hein Koningen 25 maart leidde in Haarlem. Vanaf de Tempelierstraat begaf het gezelschap zich naar de Baan. Tijdens de voorexcursie die Hein 14 dagen eerder maakte waren de Bosgeelsterren daar op hun hoogtepunt. Toen al waren er ter plaatse werkzaamheden. Oneerbiedig voor de bijzondere beplanting werden er parkeerplaatsen aangelegd.
In Nederland zijn vijf gebieden waar geelsterren voorkomen, in Friesland, Groningen en Drente, in het rivierengebied en hier in de duinstreek.
Helaas is de aandacht voor natuurlijke bollen hier weggeëbt en plant men liever Narcissen. Wel neemt die andere stinzenplant, de Voorjaarshelmbloem hier toe.
Hein beval ons de Basisgids Stinzenplanten van de KNNV aan en liet het fraaie boekje ook zien.

Paleis van Napoleon
We staken over naar het Frederikspark en liepen ook hier langs Narcissen, zagen de Jetfire, met oranje hart. Gelukkig wist een zekere professor De Jong destijds te voorkomen, dat men hier wilde gaan bouwen. Er is een prachtig plantsoen gespaard!
Terwijl we een Boomklever horen roepen lopen we langs een bloeiende Populier, met rode katjes, een enorme Plataan met een grillige kruin en een Linde met de bekende kwaal: wortelopslag. Langs een bloeiende groep Spiraea vanhouttei, waarin een standbeeld van De Kleine Johannes van Frederik van Eeden staat, komen we in de binnentuin aan de achterkant van het Provinciehuis. Het gebouw was ooit als bank gebouwd. Nu wordt het soms nog aangeduid als het paleis van Napoleon, die er een tijdje woonde. Via een door het zonlicht betoverend geaccidenteerd sprookjesbos lopen we langs héél veel Voorjaarshelmbloem. Gelukkig staan hier ook nog veel Bosgeelsterren. Ook treffen we wat plukjes Armbloemig look.
Aan de voet van een immense Populier staat Knikkende vogelmelk. We horen nu de Tjiftjaf.
Excursieleider Koningen laat een foto zien van een beeld van Bacchus. Het staat er nu niet meer. In de tuin zijn destijds nogal wat beelden geplaatst van Francesco Righettii, maar toen men zich de waarde van de kunstwerken realiseerde zijn er afgietsels gemaakt van sommige werken en zijn de originelen verhuisd naar het Rijksmuseum.

Bosgeelster;
foto Frans van der Feen

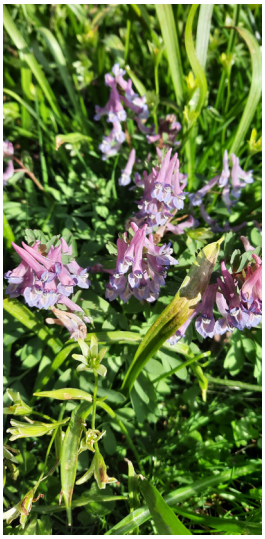

Voorjaarshelmbloem;
foto Frans van der Feen

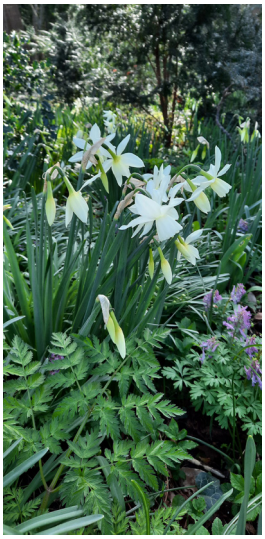

Narcissus Thalia;
foto Frans van der Feen

Een heerlijke pleisterplaats
In een ander perk staat o.a. Voorjaarshelmkruid. We steken over naar de Haarlemmerhout, waar we de Weidegeelster aantreffen. Die heeft een smaller grijzig blad.
We wandelen naar het Theehuis hier dat maar liefst 365 dagen per jaar open is. Op het terras van deze voortreffelijke pleisterplaats, in het zonnetje, laten we ons de koffie, met gebak, goed smaken.

Uitgerust betreden we een historisch terrein, Spaar en Hout. Al in 1631 'transporteerde' burgemeester Geelvinck van Amsterdam een tuin en een perceel tuinland naar deze plek aan het Spaarne. Later werd het uitgebreid tot een buitenplaats. Diverse adellijke personen woonden er, een tijd lang was het een Doopsgezind weeshuis. Tegenwoordig is het een idyllisch gelegen zorgcentrum, dat niet toegankelijk is voor onbevoegden. Wij zijn evenwel zo vrij om rustig over de paden te lopen. Hein is hier vaak geweest. Ook hierover heeft hij documentatie bij zich, waarop te zien is hoe mooi het vroeger was. Hein laat ons enigszins verontwaardigd weten hoe hier met de tuin wordt omgegaan, bij gebrek aan vakmanschap. Er staat veel blauwe Sneeuwroem, als modern aangeduid. Dat hoort eigenlijk roze te zijn (redactie: een PH-kwestie). In de gigantische boom waar Hein nog een foto van heeft uit een oud vakblad nestelt een Halsbandparkiet. We lopen langs een enorme Ierse taxus, met jeneverbes aan de voet.

Kattenpis
Daar horen en zien we een Grote bonte specht. De excursieleider wijst ons op enkele lege sokkels, waarvan de bustes gestolen zijn. Een Zanglijster zingt en wij lopen langs een bloeiende Ribes (die in vakkringen ook wel als 'Kattenpis' wordt aangeduid; zo ruikt-ie).
Nog meer voorjaar komen we tegen: bloeiende Bosanemonen, zelfs wat gele anemonen
De tuin staat vol oude bomen, een Watercypres, een Paardenkastanje. In een andere boom gaat een Boomkruiper omhoog.

We lopen nog even door naar achteren, waar een theekoepel uit 1734 aan het Spaarne staat. Terug langs een veldje kerststerren, Helleborus. De vakman noemt hem Helléborus.
Via een ander pad begeven we ons naar de uitgang, waar veel Armbloemig look staat. Hier ook wat korte Vogelmelk (subthopie?).

Wat een prachtige rondleiding kregen we vandaag en wat weet Hein veel te vertellen over de geschiedenis van deze omgeving!

Frans van der Feen

Hein Kningen verhaalt; foto Frans van der Feen

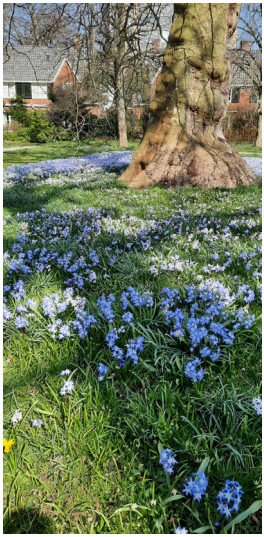

Sneeuwroem op Spaar en Hout; foto Frans van der Feen

Mercurio; één van de beelden van Righetti in de tuin van het Provinciehuis.

Van de Ledenadministratie

De landelijke ledenadministratie van de KNNV is verleden zomer in een nieuw jasje gestoken, daar merk je als lid weinig tot niets van, echter achter de schermen is er veel gebeurd en het lijkt erop dat alles nu goed is ingevoerd en werkt. Ook de nieuwe ledenadministrateur van de afdeling Amsterdam heeft na een uitgebreide inwerkperiode ‘vat’ op de zaken en kan bij twijfel altijd terugvallen op de ‘rots in de branding’ Paul van Deursen.

Wat opvalt is dat er soms wat onduidelijkheid bestaat over de betaling van het lidmaatschap, wanneer moet je dit eigenlijk doen? Dit komt ook omdat er geen nota wordt verstuurd en we er vanuit gaan dat leden er zelf aan denken om het lidmaatschapsgeld over te maken. Wel wordt elke keer op de voorkant van het Blaadje een oproep gedaan ‘Denk aan uw contributie’.

Voor de goede orde; het vriendelijke verzoek is om het lidmaatschapsgeld in het begin van het kalenderjaar over te maken en hier zelf aan te denken. Gelukkig lukt het de meeste leden, soms na een herinnering, om dit te doen, waarvoor hartelijk dank!

Nog een verzoek om het werken makkelijker, en goedkoper, te maken: geef als u dat nog niet hebt gedaan s.v.p. uw emailadres door.

Tot zover de praktische zaken. Er is ook nog goed nieuws!
Na het verschijnen van het vorige Blaadje heeft onze afdeling een aantal nieuwe leden mogen verwelkomen: Anna Costello Schwartz, Daniëlle Gramsbergen, Lishe Los, Christiaan Norde (huisgenootlid), en Menno van der Ploeg.

Van harte welkom en hopelijk tot ziens op het bijzondere evenement 4 juni in en rond de 'Drijfsijs' in het Sloterpark. Georganiseerd door leden voor alle nieuwe leden van de afgelopen 3 jaar!

Anja van der Lingen.

Excursie- en lezingenprogramma KNNV- afdeling Amsterdam 2e kwartaal 2022 en 3e kwartaal 2022

De leden van de excursiecommissie zijn blij dat de Corona momenteel zo ver teruggedrongen is dat we de excursies weer op de vertrouwde en prettige manier zonder al die restricties kunnen houden.

Dit excursieprogramma wordt begin april gemaakt. Er zijn dan geen RIVM-maatregelen meer vanwege de Corona en in theorie zouden we ook de voor de excursies geldende regels kunnen laten vervallen. Omdat nu dagelijks in Amsterdam nog steeds veel mensen besmettingen oplopen en omdat er onder de deelnemers aan de excursies kwetsbare mensen kunnen zijn willen wij iedereen vragen voorzichtig te blijven. Komt u niet als u Corona-symptomen heeft, of dan alleen na een negatieve testuitslag.

De Corona heeft meerdere malen voor verrassingen gezorgd. Als er weer veranderingen komen worden de regels voor de deelnemers aan de excursies wellicht aangepast en worden misschien een of meer van de onderstaande regels weer van kracht. Houdt u daarom de website goed in de gaten: https://www.knnv.nl/agenda/312

- U geeft zich van tevoren op per mail bij de excursieleider
- Daarna krijgt u de tijd van vertrek of de verzamelplaats.
- U komt niet als u zich niet lekker voelt of Corona-symptomen heeft
- Instructies van de excursieleiders worden zonder gedoe opgevolgd.
- Leen geen kijkers of andere materialen uit, maar neem voor de zekerheid wel handgel mee.

- U bent zelf verantwoordelijk, maar kan een ander wel aanspreken als die iets doet waarbij u zich niet veilig voelt.
- Voor alle excursies geldt een maximum aantal deelnemers. Dit kan ver schillen naar de aard van de excursie.
- Deze regels gelden ook voor mensen die gevaccineerd zijn tegen Corona

NB De excursiecommissie heeft altijd een vaste ploeg van deskundige en prettige mensen gehad die bereid waren excursies te begeleiden. De laatste jaren zijn er helaas wat mensen afgevallen uit deze groep.
Wij zijn op zoek naar nieuwe mensen die het op zich willen nemen om excursies te leiden.
Misschien zijn er ook KNNV-leden die het leuk vinden iets uit hun eigen omgeving, een park, een mooie berm of zoiets aan andere KNNV'ers te laten zien.
Mocht u graag op deze of op een andere manier een bijdrage willen leveren aan de excursies van de vereniging, neem dan contact op met Hein Koningen: heinkoningen@ziggo.nl

POP-UP EXCURSIES

Paddenstoelenexcursies
In overleg met Christiane Baethcke worden de paddenstoelen-excursies voorlopig niet meer vooraf vastgesteld. Er doen zich vaak onverwachte situaties met paddenstoelen voor of (zeer) bijzondere soorten verschijnen op niet gedachte plekken. Christiane zal de excursies in pop-up vorm organiseren. Deze worden aan u bekend gemaakt via email.

Nachtvlinderexcursies
Ook in 2022 worden er pop-up excursies georganiseerd. Deze aanpak is nodig omdat de weersomstandigheden relatief goed moeten zijn (geen regen of harde wind, geen volle maan). Heb je interesse deel te nemen mail dan naar Edo Goverse **(goverse@hotmail.com)** of app **(06-57616249)** voor een app-groep. En uiteraard is eigen inbreng voor een locatie altijd welkom! Zie ook het artikel in Blaadje 2020/3.

Uilenballenpluisavond o.l.v. Nico Jonker & Geert Timmermans gaat starten
Muizen, woelmuizen en spitsmuizen zien we maar zelden en het vangen ervan is doorgaans zeer tijdsintensief en bovendien weinig succesvol. Het is dus raden naar de verspreiding van de verschillende soorten. Uilen kunnen ons daarbij helpen door te onderzoeken wat uilen zoal gegeten hebben. Voor verspreidingsonderzoek van kleine zoogdieren zijn kerkuilen geschikte medewerkers. Ze zijn niet kieskeurig en eten de door veel roofdieren versmaadde spitsmuizen. Er is al een redelijk beeld van de verspreiding van de muizen in de provincie, maar het blijft

natuurlijk interessant om te zien hoe de muizenstand en met welke soorten zich ontwikkelt. Om deze trends te onderzoeken worden er onder deskundige leiding pluisavonden gehouden.
Per jaar worden er 4-5 pluisavonden georganiseerd. Vanaf 1 januari 2022 gaan we gebruik maken van de Blokhut als pluislocatie. Heb je interesse deel te nemen en sta je nog niet op de mailinglijst stuur dan een bericht naar Geert Timmermans (harmat4@xs4all.nl). Als er een pluisavond wordt georganiseerd krijg je een mail en is aanmelden mogelijk.

De Gierzwaluwwerkgroep Amsterdam houdt ook dit jaar weer **fietsexcursies** naar plaatsen in Amsterdam waar kolonies van gierzwaluwen zijn te zien. De start is altijd op de betreffende datum om 20.30 uur bij de aangegeven verzamelplaats. Kom op de fiets want er worden verschillende locaties aangedaan. Vanzelfsprekend verrekijker mee. De excursies zijn op datum ingevoegd in het excursieprogramma.

Zaterdag 7 mei 2022 Insectenexcursie Noordelijke Oeverlanden. Er wordt gekeken naar vlinders en wespen.
Verzamelen: 10.30 uur NME, Natuurcentrum Oeverlanden. Aanmelden is niet nodig maar we vertrekken om 10.40 uur. Thema: vlinders en wespen. De Oeverlanden aan het Nieuwe Meer bieden onderdak aan een groot aantal soorten. Er is vrij veel ruig gebied, wat voor allerlei insecten aantrekkelijk is. Blauwtjes, witjes, atalanta's en dagpauwogen kunnen worden gespot. In het gebied komen ook veel bijzondere wespen voor, bijvoorbeeld vlak bij het Natuurcentrum.
Contact: chrisvanhaagen@gmail.com, 06-11853999

Dinsdag 17 mei 2022 Nachtegalen en Blauwborsten luisteren in de Brettenzone, fietsexcursie o.l.v. Tobias Woldendorp
Eindelijk is er dit jaar weer een nachtegalen-excursie door dit 's avonds stille natuurgebied. We fietsen door de Brettenzone en eindigen weer op station Sloterdijk. Onderweg luisteren we naar de Nachtegaal, Blauwborst, Sprinkhaanrietzanger. Misschien horen we de Rugstreeppad. Nachtegalen zijn beroemd om hun mooie zang en in de Brettenzone is dit prachtig te horen. De zang bestaat uit een serie herhaalde, losse tonen die worden afgewisseld met krachtige rollers en trillers. En van de door belletjes ingeleide metalige zang van de Blauwborst gaan we vast ook genieten. Speciaal op stille avonden of nachten in het voorjaar is beider zang zeer indrukwekkend. De Nachtegaal is zelfs tot op een kilometer afstand te horen.
Start: 0m 19.30 uur van het Orlyplein (is voorplein) van NS-station Amsterdam Sloterdijk.
Mensen die willen deelnemen dienen zich per e-mail (T_woldendorp@kpnplanet.nl) aan te melden. Voor de avond zelf: 06-52143646.

Zondag 22 mei 2022 Planten/streepexcursie van de Plantenwerkgroep o.l.v. Peter Wetzels
Het Nieuwe Strepen Kilometerhok 122-487. Start 11.00 uur en einde rond 16.00 uur. Verzamelen Hella Haasseplein voor hoofdgebouw OBA.
Een HNS-hok midden in Amsterdam. Veel oude en nieuwe kademuren. Een zeer dynamische buurt met veel recente nieuwbouw maar ook eeuwenoude straten. Hier geeft het verleden absoluut geen garantie voor de toekomst, behalve de zekerheid op onverwachte vondsten.
Koffie-/thee en toiletteerpauze in Hannekes Boom

Vrijdag 27 mei 2022 Gierzwaluwexcursie Oud West o.l.v. Gerard Schuitemaker 1e Helmerstraat 106
Fiets en kijker meenemen.

Vrijdag 3 juni 2022 Gierzwaluwexcursie De Pijp o.l.v. Thea Dammen Oranjekerk 2e Van der Helststraat 1-3.
Fiets en kijker meenemen.

Zaterdag 4 juni 2022 Insectenexcursie Amsterdamse Waterleidingduinen o.l.v. de Insectenwerkgroep
Verzamelen: 10.30 uur. Ingang De Oase. Aanmelden is niet nodig maar we vertrekken om 10.40 uur. Thema: bijen en een speciale slankpootvlieg.
De waterleidingduinen bieden onderdak aan onder meer zijdebijen, zandbijen, bloedbijen, wespbijen, behangersbijen en harkwespen. Afgelopen zomer is er een voor Nederland nieuwe soort slankpootvlieg in het gebied aangetroffen, waar we ook graag meer van te weten komen.
Contact: chrisvanhaagen@gmail.com, 06-11853999

Vrijdag 10 juni 2022 Gierzwaluwexcursie Oud Zuid o.l.v. Gert de Jong Hygiëaplein 1.
Fiets en kijker meenemen.

Zaterdag 11 juni 2022 Plantenexcursie naar de wegbermen van de Oude Haagseweg, Amsterdam o.l.v. Hans Bootsma en Hein Koningen
Deze wegbermen zijn een klein restant van de eerste autosnelweg Amsterdam-Den Haag. De ondergrond bestaat hoofdzakelijk uit voedselarm zand waarop zich in de loop der tijd een interessante, soortenrijke graslandvegetatie heeft ontwikkeld.
Opvallend is dat pijpbloem er rijkelijk voorkomt. De laatste jaren is blauwe bremraap er eveneens te vinden, een zeer zeldzame parasiet op gewoon duizendblad. Vooral in regenrijke jaren is hij rijkelijk aanwezig.
OV: buslijn 397 R.Net rijdt (frequent) van busstation Elandsgracht A'dam, via Leidseplein, Concertgebouw, Haarlemmermeerstation, metrostation Amstelveenseweg, naar Schiphol – uitstappen halte Anderlechtlaan. Hier verzamelen we. Het

is een halve dag excursie – na/bij vochtig weer laarzen meenemen.
Er is plaats voor 15 personen. Deelnemers dienen zich per email heinkoningen@ziggo.nl aan te melden. Tijd van verzamelen wordt na aanmelden bekend gemaakt.

Vrijdag 17 juni 2022 Gierzwaluwexcursie Postjesbuurt o.l.v. Margreet Bloemers Bonaireplein.
Fiets en kijker meenemen.

Zaterdag 18 juni 2022 Fietsexcursie naar het park de Diemerzeedijk o.l.v. Evert Pellenkoft
Het is een excursie met de fiets. We verzamelen om 10.00 uur bij de Nesciobrug, IJzijde. Gezamenlijk speuren we langs de Diemerzeedijk naar insecten als libellen, planten als rietorchis en natuurlijk vogels. Aan de zuidzijde van het Diemerpark liggen poeltjes en andere biotopen waar allerlei dieren en planten een levensmilieu vinden. De laatste jaren zijn er interessante soorten te zien.

Vrijdag 24 juni 2022 Gierzwaluwexcursie Jordaan o.l.v. Evert Pellenkoft Zwembad Marnixplein.
Fiets en kijker meenemen.

Vrijdag 1 juli 2022 Gierzwaluwexcursie Nieuw West o.l.v. Gert de Jong Slotermeerlaan 1.
Fiets en kijker meenemen.

Vrijdag 1 juli 2022 Plantenexcursie naar het Kennemermeergebied, IJmuiden o.l.v. Hein Koningen
Het is de tijd dat de meeste plantensoorten bloeien. Dus wie weet.
OV: bus 382 R.Net (ri IJmuiden, perron A) van NS-station Sloterdijk-Amsterdam. Uitstappen halte IJmuiden aan Zee (=eindhalte). Hier verzamelen we om 10.30 uur.

Zaterdag 2 juli 2022 Nationale Nachtvlindernacht Tuinpark Eigen Hof o.l.v. Edo Goverse
In de nacht van 2 juli 2022 vindt de jaarlijkse Nationale NachtvlinderNacht (NNN) plaats, een landelijk event gestimuleerd door De Vlinderstichting om nachtvlinders onder een breder publiek onder de aandacht te brengen. In dat kader organiseert KNNV-Afdeling Amsterdam samen met Tuinpark Eigen Hof op deze zaterdag een publieksexcursie. Er wordt een laken met felle lamp opgezet om nachtvlinders aan te trekken. Het is handig om een zaklantaarn en camera mee te nemen. De avond start om 22.00 uur en eindigt rond 01.00 uur. Oude verslagen zijn terug te zien op: https://www.vlinderstichting.nl/nachtvlindernacht
Locatie: Tuinpark Eigen Hof Sloterweg 1173, grasveld voor kantine halverwege het tuinpark.

Voor het tuinpark stopt de bus 195 Connexxion halte Ditlaar. Ook via eindhalte tram Lijn 2 (Oudenaardeplantsoen) maar dan 5 minuutjes lopen.
Tussen mei en september worden in Groot-Amsterdam meerdere Pop-up-excursies georganiseerd om nachtvlinders te inventariseren. Met een WhatsApp-groep wordt kort van tevoren de datum en locatie aangekondigd. Geïnteresseerd om deel te nemen? Mail je 06-telefoonnummer naar Edo Goverse (goverse@hotmail.com).

Vrijdag 8 juli 2022 Gierzwaluwexcursie Westelijke eilanden o.l.v. Gert de Jong Barentzplein 7.
Fiets en kijker meenemen.

Vrijdag 8 juli 2022 Excursie naar de noordelijke Oeverlanden van de Nieuwe Meer met speciale aandacht voor het beheer van de vegetaties o.l.v. Hans Bootsma
De oeverlanden zijn een vaak ruig, maar parkachtig landschap dat bestaat uit een mozaïek van verschillende vegetaties waarvan de intensiteit van het beheer uiteenloopt. In een groot deel van het gebied vindt weinig tot geen beheer plaats; dit bestaat uit bos waar hier en daar sprake is van echte successie. Open stukken dienen wel met enige regelmaat gemaaid te worden om dichtgroeien te voorkomen. Naast ruig grasland zijn er ook graslandjes die intensiever worden beheerd om al aanwezige waardevolle soorten te laten uitbreiden en mogelijk nieuwe soorten aan te trekken. Het zijn vooral deze stukjes die onze aandacht zullen krijgen. Ook de effecten van de begrazing door Schotse hooglanders op de vegetatie zal onder de loep worden genomen.
OV: bus 397 R.Net (zie bij excursie 11 juni hierboven, ook voor uitstaphalte).
Er is plaats voor 15 personen. Deelnemers dienen zich aan te melden per email = heinkoningen@ziggo.nl. Tijd en plaats van verzamelen worden na aanmelden bekendgemaakt.
Nat / bij vochtig weer laarzen meenemen, veldkijker is ook nooit weg.

Zaterdag 9 juli 2022 Algemene 23e Inventarisatiedag Ruige Hof o.l.v. Geert Timmermans & Edo Goverse
Op zaterdag 9 juli gaan we voor de 23ste keer een gebied in de buurt van Amsterdam op flora en fauna inventariseren. Ook niet werkgroepleden zijn natuurlijk van harte welkom en kunnen op deze manier kennis maken met de activiteiten van de verschillende werkgroepen. Dit jaar zijn we op bezoek bij de natuurvereniging De Ruige Hof. Geïnventariseerd worden Klarenbeek en een deel van de Hoge Dijk.
Omschrijving Klarenbeek: Het is een afwisselend gebied van ruim 6 hectare met kleine landschapselementen, zoals bloemrijk hooiland, struweel, rietmoeras, knotwilgen, poelen en slootjes. In het terrein is verder nog een heemtuin en een medicinale kruidentuin te vinden. Het rietmoeras vormt het centrale deel van Klarenbeek. Omdat riet water zuivert, is de waterkwaliteit uitzonderlijk goed en dat is te merken aan de hoeveelheden en variëteiten in soorten waterbeestjes. In

het riet zijn onder andere blauwborst en kleine karekieten te horen. Verder is het terrein rijk aan paddenstoelen. Omschrijving Hoge Dijk: een veengebied van ongeveer 120 hectare groot bestaande uit moerassen in natuurontwikkelingsgebied, moerasbosjes, enkele recreatie-weiden en waterpartijtjes met zeer helder water en aangeplante bosjes. De Hoge Dijk is de groeiplaats voor o.a. grote boterbloem, egelsboterbloem, pijlkruid en gewoon blaasjeskruid. Elzen, wilgen en berken zijn de belangrijkste boomsoorten in het gebied. In het gebied broeden vrij zeldzame vogels als blauwborst, ransuil en buizerd. In de berkenbossen zijn valse koper-groenzwam en verschillende parasolzwammen gevonden. Een deel van de oude spoordijk Amsterdam-Utrecht is onderdeel van de Hoge Dijk en is een groeiplaats voor zeldzame planten en mossen. De Hoge Dijk telt ongeveer 40 soorten broedvogels en veel soorten vogels zoals kuifeenden, smienten, krooneenden gebruiken het als rust- of voedselgebied. Het gebied is uitzonderlijk rijk aan riet- en struweelvogels.
De inventarisatie start zaterdag om 10.00 uur en staat open voor alle leden. Aan de verschillende werkgroepen zal expertise en medewerking gevraagd worden. Het terrein kan nat zijn! Brood, laarzen en drinken meenemen. We verzamelen om 10.00 uur bij het Tuinhuis, Abcouderstraatweg 77, 1105 AA Amsterdam-Zuid-oost.

Zaterdag 9 juli 2022 Insectenexcursie 't Gooi (Bantam) o.l.v. Insectenwerkgroep
Verzamelen om 10.00 uur bij Station Bussum-Zuid. Aanmelden is niet nodig, maar we vertrekken om 10.10 uur. Thema: bodemfauna, kevers, heide insecten.
We lopen over de Franse Kampheide naar Bantam, een landgoed met slingerbeek en natuureiland. Doordat het volop zomer is zullen we stilstaan bij een afwisselende greep uit de diverse insectenfamilies.
Contact: chrisvanhaagen@gmail.com, 06-11853999

Vrijdag 15 juli 2022 Gierzwaluwexcursie Plantage buurt o.l.v. Frans Klaassen Valckenierstraat 66.
Fiets en kijker meenemen.

Zaterdag 6 augustus 2022 Insectenexcursie Breukelen o.l.v. Insectenwerkgroep
Verzamelen om 10.45 uur bij station Breukelen. Aanmelden is niet nodig, maar we vertrekken om 10.55 uur. Thema: libellen, wapenvliegen & dagvlinders. We verkennen het groen en blauw (zowel lucht als water) rond Breukelen. We kijken naar wat er vliegt en naar wat stil zit te zonnen. Breukelen ligt in een waterrijk gebied met veel plassen, de Vecht en het Amsterdam-Rijnkanaal.
Contact: chrisvanhaagen@gmail.com, 06-11853999

Zondag 7 augustus 2022 Vogel- fietsexcursie naar Waterland o.l.v. Jan Timmer
Het is nog hoog zomer. Veel vogels zijn zich aan het voorbereiden op de trek naar het zuiden. Sommige soorten zijn zelfs al terug uit hun noordelijke broedgebieden. Andere zijn nog volop aan het broeden. We gaan het allemaal beleven!
Vertrek om 8 uur vanaf molen de Gooyer, hoek Zeeburgerstraat, Zeeburgerpad/ Funenkade. Het is een hele dag excursie, dus eten en drinken mee.
Contact: jan.timmer@oriolus.nl 06-10893577

Vrijdag 12 augustus 2022 Plantenexcursie naar het Kennemermeergebied o.l.v. Hein Koningen
We bezoeken het gebied in het tweede deel van de zomer en kijken uit naar de wat later bloeiende soorten.
OV: bus 382 R.Net (ri IJmuiden, perron A) van NS-station Sloterdijk-Amsterdam. Uitstappen halte IJmuiden aan Zee (=eindhalte). Hier verzamelen we om 10.30 uur.

Zondag 14 augustus 2022 Planten/streepexcursie van de Plantenwerkgroep o.l.v. Peter Wetzels
Het Nieuwe Strepen Kilometerhok 122-487. Start 11.00 uur en einde rond 16.00 uur. Verzamelen Hella Haasseplein voor hoofdgebouw OBA. Koffie-/thee en toilet-teerpauze in Hanneke Boom. Zie 22 mei voor de beschrijving van het hok.
Vrijdag 26 augustus 2022
Nacht van de Vleermuis o.l.v. Fons Bongers
In het kader van de 26e Internationale Nacht van de Vleermuis wordt in 2022 ook door de KNNV Amsterdam aandacht besteed aan onze meest intrigerende nachtelijk vliegende vrienden.
De excursie start om 20.00 uur bij het Flevobad, bij de eindhalte van de tram. Ook de jeugd en de Vrienden van het Flevopark zijn welkom.

In september ALV meer informatie in Blaadje 22-3

Zaterdag 10 september 2022 Insectenexcursie Monnickendam (Hemmeland) o.l.v. Insectenwerkgroep
Verzamelen om 10.30 uur bij bushalte Cornelis Dirkszlaan (Bus 315). Aanmelden is gewenst, we vertrekken om 10.40 uur. Thema: roofvliegen, zandbijen, bocheldansvliegen.
We lopen Hemmeland op. Op dit schiereiland leven veel insecten. Een deel daarvan heeft vier vliezige vleugels, een ander deel twee, ook zijn er veel met dekschilden of met schubben op de vleugels.
Contact: chrisvanhaagen@gmail.com, 06-11853999

Zaterdag 17 september 2022 Busexcursie Texel o.l.v. Jan Timmer
Nadere gegevens volgen, de datum staat vast.

Zaterdag 8 oktober 2022 Insectenexcursie Buitenveldert (’t Klein Loopveld) o.l.v. Insectenwerkgroep
Verzamelen om 13.00 uur bij metrostation Uilenstede. Aanmelden is gewenst, we vertrekken om 13.10 uur. Thema: najaar.
We lopen richting Amstel en genieten van veel natuurschoon.
Contact: chrisvanhaagen@gmil.com, 06-11853999

Rectificatie

In Blaadje 22-1 staat op blz.6 bij de notulen van de ALV onder punt 2:
“Op DNO (De Nieuwe Ooster) kunnen wij geen gebruik meer maken van de bedrijfs-kantine. Er is een andere ruimte voor ons beschikbaar, de bedrijfskantine, vlak bij de hoofdingang.”
Dit moet zijn: “Op DNO (De Nieuwe Ooster) kunnen wij geen gebruik meer maken van de bedrijfskantine. Er is een andere ruimte voor ons beschikbaar, de Blokhut, vlak bij de hoofdingang.”

KNNV Amsterdam - Samen de natuur in!

excursies | inventarisaties | lezingen | cursussen | reizen

De KNNV (Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging), afdeling Amsterdam, opgericht in 1901, is de oudste natuurorganisatie van Nederland. De vereniging houdt zich bezig met natuurbeleving, -studie, -bescherming en -educatie.

De afdeling Amsterdam telt 6 werkgroepen:
insecten, muurplanten, planten, paddenstoelen, stadsnatuurbeheer en vissen-amfibieën-reptielen.

Iedereen is welkom, of je nu weinig of veel kennis hebt van de natuur. Ga een keer mee! Kijk voor meer info en aanmelden naar www.knnv.nl/amsterdam/ of mail naar ledenadministratie@amsterdam.knnv.nl

Contributie per jaar
Gewoon lid € 32,50
Huisgenootlid € 12,50
Jeugdlid (tot 26) € 17,50

- samen natuur ontdekken en beleven
- helpen natuur te beschermen
- meedoen met activiteiten van afdeling Amsterdam en andere afdelingen
- deelnemen aan natuuruitjes en reizen in binnen- en buitenland
- 4 keer per jaar het blad ‘Blaadje’ (afdeling A’dam) en de ‘Natura (landelijke KNNV)
- 10% korting bij de KNNV uitgeverij

www.knnv.nl/amsterdam/

KNNV Amsterdam

3 gratis minicursussen voor nieuwe leden!

DRUKWERK

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

postnl

Afzender:
LEDENADMINISTRATIE AMSTERDAM
Nieuwemeerdijk 265,
1171 NP BADHOEVEDORP